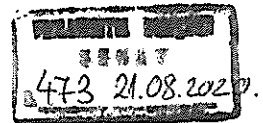
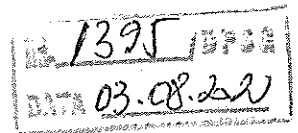

PRIM MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă privind completarea Legii nr.508/2004 privind înființarea, organizarea și funcționarea în cadrul Ministerului Public al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism*, inițiată de doamna deputat PSD GrațIELA Leocadia Gavrilescu împreună cu un grup de parlamentari PSD (Plx.274/2020, Bp. 452/2020).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare completarea art. 12 din *Legea nr. 508/2004 privind înființarea, organizarea și funcționarea în cadrul Ministerului Public a Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism*¹, cu modificările și completările ulterioare, cu un nou alineat, alin. (8), potrivit căruia „competența cercetării și trimiterii în judecată pentru infracțiunile de mediu și infracțiunile prevăzute în Codul Silvic aparțin Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată”.

¹ - abrogat de art.27 din OTU. 78/2016 la data de 22 noiembrie 2016

II. Observații

1. Cu referire la specializarea procurorilor, cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii (sintagmă folosită de inițiatori în cuprinsul *Expunerii de motive*), precizăm că la nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (PÎCCJ) a fost identificată nevoia unei specializări a procurorilor în cauzele având ca obiect infracțiuni împotriva mediului înconjurător și similare, apreciindu-se că aceasta poate fi realizată în condițiile actualei structuri organizatorice a Ministerului Public.

În acest sens, prin ordin al procurorului general al PÎCCJ a fost constituită o rețea națională de procurori specializați în investigarea privind infracțiuni împotriva mediului înconjurător, fondului forestier, cinegetic, piscicol și patrimoniului cultural. Pentru eficientizarea combaterii activităților infracționale în aceste domenii și în concretizarea acestui obiectiv au fost luate măsuri privind evaluarea stadiului cercetărilor în cauzele având acest obiect, stabilirea ca prioritară a investigațiilor și întocmirea unor sinteze de practică judiciară.

De asemenea, pentru o cooperare adecvată cu autoritățile ce au competențe în domeniul constatării diferitelor forme de ilicit, dar și cu organizațiile neguvernamentale active în domeniu, în anul 2018 PÎCCJ a încheiat acorduri de colaborare cu Ministerul Mediului și cu Fundația „Greenpeace CEE Romania”.

Totodată, în scopul pregătirii profesionale, în cadrul proiectului intitulat „*Combaterea criminalității și corupției*”, finanțat prin Mecanismul Financiar Norvegian 2014-2021, sunt prevăzute 5 activități de formare profesională dedicate acestor procurori specializați în investigarea infracțiunilor contra mediului.

2. În vederea modificării competenței de efectuare a urmăririi penale cu privire la infracțiunile prevăzute în *Legea nr. 46/2008 privind Codul Silvic, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, și în *Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare*, în sarcina DIICOT (de lege lata, urmărirea penală a acestora revenind, în prezent, Parchetelor de pe lângă judecătorii, care au o competență generală), apreciem că sunt necesare informații și date concrete cu privire la numărul și natura faptelor

sesizate organelor de urmărire penală de către organele de constatare în absența cărora nu se pot aprecia nivelul și evoluția fenomenului infracțiunilor de mediu și nici nu se pot formula concluzii asupra eficienței activității parchetelor competente *de lege lata* în urmărirea acestor infracțiuni.

Astfel, în opinia noastră, necesitatea stabilirii competenței exclusive a DIICOT de a efectua urmărirea penală a infracțiunilor prevăzute în *Codul Silvic* și în *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005* este insuficient motivată de către inițiatori, *Expunerea de motive* neprecizând cu claritate cerințele care reclamă intervenția legislativă, chiar dacă se invocă o serie de insuficiențe ale reglementării (n.n., în prezent abrogate) și nici impactul socioeconomic și impactul asupra sistemului juridic (propunerea trebuind să fie fundamentată, în opinia noastră, prin indicarea unor statistici privind numărul de cauze care au ca obiect infracțiuni din *Codul Silvic* și din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005*, numărul procurorilor de la parchetele de pe lângă judecătorii și de la parchetele specializate în combaterea infracțiunilor de criminalitate organizată, gradul de încărcătură al acestora).

Aceste aspecte pot avea *valențe de neconstituționalitate* întrucât caracterul sumar al instrumentului de prezentare și motivare, precum și lipsa de fundamentare temeinică a actelor normative au fost sancționate de Curtea Constituțională în jurisprudența sa, în raport cu exigențele de claritate, predictibilitate a legii și securitate a raporturilor juridice impuse de art. 1 alin. (5) din *Constituția României, republicată*, cu invocarea deopotrivă a normelor de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative.

3. Complexitatea cauzelor penale și gravitatea infracțiunilor la regimul silvic și protecția mediului nu justifică în toate cazurile efectuarea urmăririi penale de către procuror.

Astfel, combaterea infracțiunilor contra mediului înconjurător, silvice, contra fondului cinegetic și piscicol, în opinia noastră, se poate realiza în actualul cadru de organizare și funcționare conferit de dispozițiile *Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, eventual, prin crearea unor secții sau servicii la nivelul PÎCCJ și al unităților de Parchet subordonate ierarhic, în raport de evaluările ce se efectuează, prin dispoziție a procurorului general al PÎCCJ.

De asemenea, pentru soluționarea cauzelor complexe se pot constitui echipe de tipul *task force* sau echipe comune de anchetă, care să cuprindă, pe lângă procuror, și lucrători de poliție, jandarmerie, specialiști în diferite domenii, funcționari în agenții competente.

În plus, se poate opera inclusiv cu preluarea unor cauze, în condițiile art. 325 din *Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare*², la parchetele ierarhic superioare.

4. Analizând titlul inițiativei legislative, observăm că inițiatorii vizează modificarea *Legii nr. 508/2004*, or aceasta este, în prezent, abrogată prin art. 27 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2016 pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare*³.

Față de aceste aspecte, precizăm că numai pe durata existenței juridice a unui act normativ (perioada în care este în vigoare și produce efecte juridice) acesta poate fi supus evenimentelor legislative precum modificarea ori completarea, astfel cum prevăd dispozițiile art. 58 alin. (1) din *Legea nr. 24/2000*.

Prin urmare, eventuale modificări privind competența Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism nu se pot realiza decât prin modificarea cadrului legal în vigoare care reglementează organizarea și funcționarea acestei structuri, respectiv *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2016*⁴.

² ART. 325

Preluarea cauzelor de la alte parchete

(1) Procurorii din cadrul parchetului ierarhic superior pot prelua, în vederea efectuării sau supravegherii urmăririi penale, cauze de competența parchetelor ierarhic inferioare, prin dispoziția motivată a conducătorului parchetului ierarhic superior.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică în mod corespunzător și când legea prevede o altă subordonare ierarhică.

³ ART. 27

La data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, *Legea nr. 508/2004* privind înființarea, organizarea și funcționarea în cadrul Ministerului Public a Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.089 din 23 noiembrie 2004, cu modificările și completările ulterioare, se abrogă.

⁴ pentru organizarea și funcționarea direcției de investigare a infracțiunilor de criminalitate organizată și terorism, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările ulterioare;

5. În privința topografiei textului modificator și integrării acestuia în actul normativ vizat [*„după alineatul (7) al articolului 12 se introduce un nou alineat, alin. (8), cu următorul cuprins:”*], menționăm că art. 12 din *Legea nr. 508/2004* are doar trei alineate, și nu șapte, care să permită inserarea unui nou alineat, alin. (8).

Aceleași observații sunt aplicabile și în ceea ce privește *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2016* care, în cadrul art. 11 ce reglementează competența Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism sunt stipulate numai patru alineate.

6. Precizăm că formularea utilizată de către inițiatori (*„competența cercetării și trimiterii în judecată pentru infracțiunile de mediu și infracțiunile prevăzute în Codul Silvic”*) nu se încadrează în stilul juridic normativ și este contrară formulărilor similare existente în alte acte normative referitoare la stabilirea competenței procurorilor sau a structurilor din care aceștia fac parte.

Astfel, precizăm că potrivit art. 63 alin. (1) din *Legea nr. 304/2004*, Ministerul Public exercită, prin procurori, următoarele atribuții (*fără ca enumerarea să fie limitativă*):

„a) efectuează urmărirea penală în cazurile și în condițiile prevăzute de lege și participă, potrivit legii, la soluționarea conflictelor prin mijloace alternative;

b) conduce și supraveghează activitatea de cercetare penală a poliției judiciare, conduce și controlează activitatea altor organe de cercetare penală;

c) sesizează instanțele judecătorești pentru judecarea cauzelor penale, potrivit legii”.

Potrivit dispozițiilor procesual penale în vigoare, procurorul conduce și controlează nemijlocit activitatea de urmărire penală a poliției judiciare și a organelor de cercetare penală speciale, prevăzute de lege, și supraveghează ca actele de urmărire penală să fie efectuate cu respectarea dispozițiilor legale⁵.

De asemenea, procurorul poate să efectueze orice act de urmărire penală în cauzele pe care le conduce și le supraveghează⁶.

Activitatea de urmărire penală este desfășurată, potrivit dispozițiilor generale prevăzute în *Codul de procedură penală*, de către procuror, organele de cercetare penală ale poliției judiciare și de către organele de

⁵ Art. 56 din *Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare*;

⁶ Art. 56 alin. (2) din *Legea nr. 135/2010*;

cercetare penală specială, în măsura în care nu se prevede altfel prin dispoziții speciale prevăzute în același *Cod de procedură penală* (de exemplu, prin raportare la natura infracțiunii ori la urmările produse de aceasta) sau în alte acte normative (spre exemplu, *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2016* sau *Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție, cu modificările și completările ulterioare*).

În plus, activitatea de urmărire penală presupune strângerea probelor necesare cu privire la existența infracțiunilor, la identificarea persoanelor care au săvârșit o infracțiune și la stabilirea răspunderii penale a acestora, pentru a se constata dacă este sau nu cazul să se dispună trimiterea în judecată.

Având în vedere acest aspect, apreciem că reglementarea competenței și activității, în ansamblu, a procurorilor nu se poate realiza privind în mod fragmentat actele procesuale și procedurale, după cum acestea privesc administrarea unor probe, punerea în mișcare a acțiunii penale ori dispunerea unor soluții în vederea finalizării urmăririi penale.

Cu alte cuvinte, activitatea de urmărire penală trebuie reglementată în mod unitar, utilizând sintagme proprii stilului juridic normativ. Spre exemplu, invocăm prevederile art. 11 alin. (1) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2016* care stabilește că „sunt de competența Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, indiferent de calitatea persoanei, următoarele infracțiuni (...)”, sau art. 13 alin. (1) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002* care prevede că „sunt de competența Direcției Naționale Anticorupție infracțiunile prevăzute în *Legea nr. 78/2000, cu modificările și completările ulterioare, săvârșite în una dintre următoarele condiții (...)*”, fără ca textul să precizeze în mod concret, specific, activitățile care pot fi îndeplinite.

Formularea utilizată de inițiatori, interpretată *per a contrario*, ar putea conduce la concluzia că toate celelalte activități și decizii privind activitatea de urmărire penală care nu se referă la cercetarea propriu-zisă și trimiterea în judecată (de exemplu, reluarea urmăririi penale în caz de suspendare, soluționarea unor aspecte administrative sau incidente procedurale privind dosarul/cauza penală ori emiterea ordonanței de clasare a cauzei) nu ar fi de competența DIICOT, aspect care nu poate fi acceptat.

7. Potrivit *Expunerii de motive*, se apreciază că „adevărata criminalitate în materie silvică și în materie de mediu este realizată la nivel organizat” și că „exploatarea ilegală a tuturor resurselor naturale, în mod special, a pădurilor, este legată în mod direct de crima organizată”.

În condițiile în care inițiatorii își justifică demersul legislativ invocând faptul că infracțiunile de mediu și cele silvice au legătură cu activitatea unor grupuri infracționale organizate, semnalăm că, în toate cazurile în care infracțiunile anterior menționate au legătură cu infracțiuni de competența DIICOT, potrivit art. 11 alin. (1) pct. 5 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2016*, competența de efectuare a urmăririi penale cu privire la toate aceste infracțiuni revine DIICOT. Or, dispoziția propusă este redundantă întrucât prevederile *de lege lata* referitoare la competența DIICOT răspund deja intenției de reglementare a inițiatorilor, nefiind deci necesară o intervenție legislativă în sensul propus.

8. Considerăm că legislația în vigoare conține suficiente mecanisme de protecție a mediului și a fondului forestier care, dacă ar fi aplicate în mod corespunzător, ar avea efectul urmărit prin reglementarea lor. Apreciem că răspunsul eficient în combaterea criminalității de mediu și silvice constă în asanarea legislației existente și augmentarea capacității de acțiune a instituțiilor cu atribuții în domeniu prin creșterea resurselor și a profesionalismului.

Precizăm, cu această ocazie, faptul că accentul ar trebui pus pe respectarea riguroasă a prevederilor legale și invocăm dispozițiile art. 111 din *Codul Silvic* potrivit cărora „pe lângă organele de urmărire penală, sunt competente să constate faptele prevăzute la art. 106, 107-109 și 110 personalul silvic din cadrul autorității publice centrale care răspunde de silvicultură și al structurilor teritoriale cu specific silvic, personalul silvic din cadrul Regiei Naționale a Pădurilor - Romsilva și al structurilor sale teritoriale, personalul silvic din cadrul ocoalelor silvice de regim autorizate, ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române.”, iar art. 112 alin. (1) din același act normativ statuează că „personalul silvic prevăzut la art. 111 are competența să identifice și să inventarieze, în locurile unde se află, materialele lemnoase provenite din săvârșirea unor fapte ce pot fi calificate ca infracțiuni silvice”.

De asemenea, în egală măsură, atribuții privind protecția mediului le revin și autorităților publice centrale și locale potrivit dispozițiilor art. 75-93 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005*.

De interes deosebit sunt dispozițiile art. 93 din actul normativ anterior amintit potrivit căroră „*Poliția, Jandarmeria, Inspectoratele pentru Situații de Urgentă și Garda financiară sunt obligate să acorde sprijin, la cerere, reprezentanților autorităților competente pentru protecția mediului în exercitarea atribuțiilor lor*”.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Ludovic ORBAN

PRIM-MINISTRU

SENATUL ROMÂNIEI